

Kai šeimoje vyksta permainos, vaikui reikalinga bet kurio artimo žmogaus parama

Permainas ir sumaištį į tėvų ir vaiko gyvenimą gali atnešti labai skirtingos priežastys: artimojo liga, nelaimingas atsitikimas, mirtis, bet dažniausiai – poros skyrybos. Dėl visų šių aplinkybių vaikui gali tekti augti ir su vienu iš tėvų, o gal net su seneliais, vaiko gyvenime gali atsirasti tėvų naujos antros pusės ir pan. Kiek iš tiesų vaiko emociniam saugumui ir orumui įtakos turi tokios svarbios permainos ir šeimos sudėtis, kalbama vaiko teisių gynėjų inicijuotoje [diskusijoje](#) „Kaip nuo tėvystės skersvėjų apsaugoti vaiką?“.

Savo išvalgomis diskusijoje dalijasi vaiko teisių gynėja Ugnė Klingerė, Lietuvos psichologų sąjungos atstovė, lektorė, projekto „Dideli vaikai“ įkūrėja Agnė Laskytė bei savo asmeninę patirtį atskleidžia su jaunimu Kauno rajone dirbanti Renata Podelė.

Ugnė Klingerė: kiekvienai konkrečiai šeimai yra tik jai geriausias sprendimas

„Kalbant apie vaikus skirtingose situacijose, skirtingos sudėties šeimose, svarbu pasakyti, kad ne vienas kažkuris aspektas nulemia, ar augdamas vaikas susidurs su sunkumais. Ir tikrai negalėčiau apibendrinti, kad jeigu vaikas auga išsiskyrusioje šeimoje, tai labiau tikėtina, kad susidursime su vaiko teisių pažeidimais, o jeigu su abiem tėvais, tai – mažiau tikėtina. Bet kokioje šeimoje gali nutikti visaip“, – įsitikinusi U. Klingerė.

Tačiau kalbant apie poras, kurios skiriasi ilgai ir sunkiai, o tai reiškia, kad tarp dviejų žmonių yra jau ilgalaikiai nesutarimai, tokių porų vaikai, pasak praktikės, dažniau susiduria su iššūkiais, gaunama daugiau pranešimų apie vaikams reikalingą pagalbą.

Visgi, pagalba vaikui prasideda nuo suteiktos atramos vaiko tėvams. Ir čia vaiko teisių gynėja akcentuoja poros artimiausio rato žmonių indėlio vertę.

U.Klingerė diskusijoje pastebi, kad jeigu seneliai, krikšto tėvai, tetos ar dėdės, tėvų draugai sugeba išlaikyti neutralų santykį su vaiko tėvais, bet susitelkia į vaiką, tai kiekvienas iš šių žmonių gali būti labai svarbus stiprybės resursas vaikui: tikėtina, kad vaikas sulauks jam būtino dėmesio, kai tėvų gebėjimas pasirūpinti juo natūraliai sumenksta, o tėvai turės daugiau erdvės surasti teisingus sprendimus.

„Kiekvienai konkrečiai šeimai yra tinkamas tik jai geriausias sprendimas. Tereikia jį rasti. Pavyzdžiui, mano tėvams geriausias sprendimas buvo sukti skirtingais keliais, tačiau tai mane kaip žmogų sustiprino ir leido turėti pozityvią paauglystę. Tad mano patarimas ir būtų toks: leiskime sau jausti ir suprasti, kas mums, kaip šeimai, yra geriausia, nepriklausomai nuo to, ko tikisi visuomenė ar aplinkiniai žmonės. Ir visuomet derėtų atminti, kad vaikas taip pat turi teisę žinoti apie pokyčius, išsakyti savo nuomonę“, – pabrėžia diskusijos dalyvė.

Kai šeimoje vyksta permainos, vaikui reikalinga bet kurio artimo žmogaus parama

Agnė Laskytė: leiskime vaikui jausti visus jausmus ir padėkime juos išgyventi

Psichologė diskusijoje atskleidžia, kad savo kabinete sulaukia porų, kurios skyrybų kelią pradeda nuo konsultacijos su psichologu. Tėvai domisi, kaip elgtis teisingai vaiko atžvilgiu, ką ir kaip pasakyti vaikui, į kokias vaiko reakcijas atkreipti dėmesį būtina.

„Vis dažniau pasitaikantys tokie atvejai rodo, kad tėvams rūpi pagarba vaikui. Suprantama, kad augdamas su tokiais tėvais, kas benutiktų tarp tėčio ir mamos, vaikas patirs mažiausią įmanomą emocinę traumą. Tokia pora gali išsiaiškinti klausimus dviese, neįtraukiant vaiko. Nes jeigu vaikas atsiduria suaugusiųjų santykių sukuryje, tai jis greičiausiai nukentės. Ir gali būti, kad nukentės stipriau nei tėtis ir mama, nes mažiau už suaugusį žmogų yra sukaupęs emocinių resursų“, – kalba A. Laskytė.

Psichologė sako, kad vaikui pati geriausia būseną yra stabilumas ir aiškumas. Tai būseną, kada vaikas gali kontroliuoti savo gyvenimą. Taip vaikas jaučiasi tik kai kasdien, o ypač keičiantis šeimos situacijai, kuo daugiau jam paaiškinama apie tai, kas vyksta, vaiko klausiama ir tariamasi su juo.

„Jeigu vaikas liks šalia net ir pačių mažiausių pasikeitimų šeimoje, o mes jį tik stumdysime, kaip daiktą, jis nesijaus saugus. Tad būkime šalia vaiko, vykto karas, skyrybos ar bet kas kitas, leiskime vaikui jausti visus jausmus ir padėkime juos išgyventi. Dalykai, kuriuos mes išmokstame, jeigu jie buvo išgyventi sveikai, vaiką padaro tik stipresniu“, – įsitikinusi psichologė.

Renata Podelė: kelyje į vyro dukros širdį pasikloviau intuicija ir meile

Renata Podelė dalijasi savo asmenine patirtimi ir pasakoja, kaip jai sekėsi kurti ryšį su vyro dukra. Nuo ketverių metų mergaitę pažįstanti moteris, dabar jau paauglę vadina savo geriausia drauge ir patarėja. Iki tol jos nuėjo gan nelengvą kelią, tame kelyje moteris mokėsi ir keitėsi pati, kartu keitėsi santykiai su svarbiu šeimos nariu.

Diskusijos dalyvė sako, kad gyvenimo instrukcijų kiekvienam atvejui sugalvota nėra, tad tiesiog bendravo su vaiku, stebėjo, kas gausis, o apie sėkmę sprendė pagal vaiko šypsenos plotį: „Juk iš esmės su vaiku taip paprasta: jeigu jis liūdi, tai liūdi, jei linksmas, tai linksmas, jei pasiilgo mamos, tai prieis ir pasakys tai, o tu jau tvarkykis su savo emocijomis, jeigu kartais buvai pasijutęs labai reikšmingu“.

Moteris atvira – sulaukė patarimų iš aplinkinių, ar net nuostabos, kam reikia taip mylėti „ne savo“ vaiką, bet šių nuomonių nepaiso.

Kai šeimoje vyksta permainos, vaikui reikalinga bet kurio artimo
žmogaus parama

„Bet jeigu jau aš pasirinkau žmogų, su kuriuo noriu būti, tai nėra svetima niekas, kas su juo susiję. Savo santykius su mergaite dabar juokais vadiname atskiromis eromis – „iki“ ir „po“. Iš savo patirties galiu pasakyti, kad vaikui labai svarbi ne tik tėčio ir mamos, bet ir kitų šalia esančių žmonių meilė, tad ir mano“, – dalijasi R. Podelė.

Kilus klausimams, kviečiame žmones pasikonsultuoti su vaiko teisių gynėjais skambinant nemokamu tel. 0 800 10 800, taip pat galima rašyti žinutę interneto svetainėje vaikoteises.lrv.lt esančiame pokalbių laukelyje. Pranešti apie vaiko teisių pažeidimą galima artimiausiame vaiko teisių apsaugos skyriuje, užpildant formą Tarnybos interneto svetainėje arba skambinant Skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112.

